

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรประมาณร้อยละ 60 ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ซึ่งต้องอาศัยภาคการเกษตรเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต เมื่อภาคการเกษตรมีความก้าวหน้ามากขึ้น เทคโนโลยีต่างๆ เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นส่งผลให้การผลิตของภาคการเกษตรสามารถผลิตสินค้าเกษตรต่างๆ ได้อย่างเพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ และสามารถส่งออกไปต่างประเทศได้ ดังนั้นทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน จึงเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการส่งออกสินค้าเกษตรไปต่างประเทศ อันเป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศไทย จากตารางที่ 1.1 พบว่า แม้ในปี 2551 ประเทศไทยเกิดภาวะขาดดุลการค้าสินค้าเกษตรเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจ แต่ในปี 2552 ดุลการค้าสินค้าเกษตรของประเทศไทยกลับเกินดุลมาจนถึงปี 2553 ซึ่งประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรสูงถึง 6,176,423.70 ล้านบาท ในขณะที่ มีการนำเข้าสินค้าเกษตรเพียง 5,839,390.50 ล้านบาท ซึ่งชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตสินค้าเกษตรค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาการผลิตของผู้ผลิตและผู้ส่งออกของไทย ไปสู่ประเทศคู่ค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายผลักดันให้มีศูนย์กลางการส่งออกสินค้าเกษตร ส่งผลให้ภาคเกษตรกรรมยังมีส่วนสำคัญในการผลักดันอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการสร้างเงินตราต่างประเทศ และการผลักดันการส่งออกสินค้าเกษตรให้เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นอีกด้วย

ตารางที่ 1.1 มูลค่าการส่งออก และนำเข้าสินค้าเกษตรของประเทศไทย ปี 2550 – 2553

หน่วย : ล้านบาท

ปี	มูลค่าสินค้าเกษตร ส่งออก	มูลค่าสินค้าเกษตร นำเข้า	ดุลการค้าสินค้าเกษตร
2550	5,302,119.20 (7.39%)	4,870,186.40 (6.11 %)	431,932.80 (1.28%)
2551	5,851,371.10 (10.36%)	5,962,482.50 (22.43 %)	-111,111.40 (-12.07%)
2552	5,194,588.60 (-11.22%)	4,600,547.80 (-22.84%)	594,040.80 (-11.62%)
2553	6,176,423.70 (18.90%)	5,839,390.50 (26.93 %)	337,033.20 (-8.03%)

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2554)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือ อัตราการเจริญเติบโต

ในความหลากหลายของสินค้าเกษตรที่ไทยสามารถผลิตเพื่อการส่งออกหลักยังคงเป็นยางพารา ข้าว และผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง จากตารางที่ 1.2 พบว่าในปี 2553 สินค้าเกษตรส่งออกยางพารา มีอัตราการเพิ่มของมูลค่าการส่งออกสูงถึงร้อยละ 70.51 ตามมาด้วยข้าว มีอัตราการเพิ่มของมูลค่าการส่งออกซึ่งลดลงจาก ปี 2552 เพียงร้อยละ 2.33 และผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง โดยอัตราการเพิ่มของมูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 32.92 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการส่งออกสินค้าเกษตรเหล่านี้สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศสูงอีกทางหนึ่ง

ตารางที่ 1.2 สินค้าเกษตรส่งออก 10 อันดับแรกของไทย ปี 2550 – 2553

หน่วย : ล้านบาท

รายการสินค้า	2550	2551	2552	2553
1. ยางพารา	194,338.70 (-5.42%)	223,628.20 (15.07%)	146,188.20 (-34.63%)	249,262.50 (70.51%)
2. ข้าว	119,215.40 (21.43%)	203,219.10 (70.46%)	172,207.70 (-15.26%)	168,193.10 (-2.33%)
3. ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	48,552.20 (11.88%)	47,764.90 (-1.62%)	51,602.20 (8.034%)	68,592.10 (32.92%)

ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

รายการสินค้า	2550	2551	2552	2553
4. กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง	42,418.10 (-0.96%)	42,755.20 (0.79%)	46,088.80 (7.80%)	53,023.00 (15.05%)
5. ไก่แปรรูป	31,982.60 (11.41%)	50,275.40 (57.20%)	47,264.00 (-5.99%)	50,346.10 (6.52%)
6. ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและ แห้ง	13,200.10 (-5.78%)	13,583.10 (2.90%)	17,956.50 (32.18%)	17,225.20 (-4.07%)
7. เนื้อปลาสดแช่เย็น แช่แข็ง	11,433.20 (-5.03%)	14,467.50 (26.54%)	12,731.60 (-12%)	12,526.50 (-1.61%)
8. ปลาหมึกสดแช่เย็น แช่แข็ง	14,403.70 (22.52%)	12,531.90 (-13%)	11,187.00 (-10.73%)	11,115.80 (-0.64%)
9. ปลาสดแช่เย็น แช่แข็ง	7,609.80 (29.55%)	8,953.70 (17.66%)	7,374.30 (-17.64%)	6,756.00 (-8.38%)
10. ผักสดแช่เย็น แช่แข็ง	6,867.10 (-4.01%)	6,886.50 (0.28%)	6,702.60 (-2.67%)	6,579.10 (-1.84%)
รวม 10 รายการ	490,020.90 (4.39%)	624,065.50 (27.35%)	519,302.90 (-16.79%)	643,619.40 (23.94%)
อื่นๆ	4,812,098.30 (7.70%)	5,227,305.60 (8.63%)	4,675,285.70 (-10.56%)	5,532,804.30 (18.34%)
รวมทั้งสิ้น	5,302,119.20 (7.39%)	5,851,371.10 (10.36%)	5,194,588.60 (-11.22%)	6,176,423.70 (18.90%)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความ

ร่วมมือของ กรมศุลกากร (2554)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือ อัตราการเจริญเติบโต

ความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรของไทยเพื่อการส่งออกดังกล่าว ผู้วิจัยเลือกศึกษาสินค้าเกษตรของไทย 3 อันดับแรก จากตารางที่ 1.3 พบว่า อันดับที่หนึ่ง คือยางพารา โดยมีประเทศจีน เป็นคู่ค้าที่สำคัญเป็นอันดับแรก และมีอัตราการเพิ่มของมูลค่าการส่งออกยางพาราในปี 2553 ร้อยละ 46.10 คิดเป็นมูลค่าการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปประเทศจีน 77,039.29 ล้านบาท

ตารางที่ 1.3 ตลาดส่งออกยางพาราไทยรายประเทศ ปี 2550 – 2553

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2550	2551	2552	2553
1. จีน	54,684.28 (6.49%)	63,938.04 (16.92%)	52,729.42 (-17.53%)	77,039.29 (46.10%)
2. มาเลเซีย	31,209.03 (1.84%)	33,997.86 (8.94%)	26,487.41 (-22.09%)	40,515.28 (52.96%)
3. ญี่ปุ่น	29,766.75 (-21.62%)	33,444.50 (12.36%)	15,536.42 (-53.55%)	34,512.93 (122.14%)
4. สหรัฐอเมริกา	15,385.76 (-0.75%)	19,051.96 (23.83%)	10,060.37 (-47.20%)	18,116.16 (80.07%)
5. เกาหลีใต้	10,842.81 (-17.02%)	14,244.59 (31.37%)	8,354.86 (-41.35%)	17,668.94 (111.48%)
6. บราซิล	7,446.59 (419.27%)	8,101.03 (8.79%)	3,537.60 (-56.33%)	9,345.80 (164.18%)
7. อินเดีย	3,966.38 (-44.69%)	4,150.07 (4.63%)	3,751.71 (-9.60%)	6,200.59 (65.27%)
8. เยอรมนี	2,363.34 (-49.30%)	3,939.60 (66.70%)	1,847.20 (-53.11%)	4,223.71 (128.65%)
9. สเปน	3,813.43 (-18.75%)	3,534.55 (-7.31%)	1,703.05 (-51.82%)	4,118.07 (141.81%)
10. ตุรกี	3,895.91 (-19.88%)	4,023.21 (3.27 %)	2,322.81 (-42.26%)	4,086.51 (75.93 %)
รวม 10 ประเทศ	163,374.28 (-4.66%)	188,425.41 (15.33 %)	126,330.85 (-32.95 %)	215,827.28 (70.84 %)

ตารางที่ 1.3 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

รายการสินค้า	2550	2551	2552	2553
อื่นๆ	30,964.42 (-9.24%)	35,202.79 (13.69 %)	19,857.35 (-43.59%)	33,435.22 (68.38%)
รวมทุกประเทศ	194,338.70 (-5.42 %)	223,628.20 (15.07 %)	146,188.20 (-34.63%)	249,262.50 (70.51%)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร (2554)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือ อัตราการเจริญเติบโต

ข้าว จากตารางที่ 1.4 พบว่า ประเทศไทยมีการส่งออกข้าวไปประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นอันดับหนึ่งในประเทศมหาอำนาจ โดยอัตราการเพิ่มของมูลค่าการส่งออกข้าวไปประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี 2550 จนถึงปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 48.73 41.47 20.55 และ 6.97 ตามลำดับ โดยคิดเป็นมูลค่าการส่งออกข้าวในปี 2553 เท่ากับ 13,864.30 ล้านบาท

ตารางที่ 1.4 ตลาดส่งออกข้าวไทยรายประเทศ ปี 2550 – 2553

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2550	2551	2552	2553
1. ไนจีเรีย	3,783.74 (-7.89%)	20,752.27 (448.46%)	19,675.01 (-5.19%)	19,984.40 (1.57%)
2. สหรัฐอเมริกา	7,600.03 (48.73%)	10,751.85 (41.47%)	12,961.22 (20.55%)	13,864.30 (6.97%)
3. โกตดิวัวร์	4,971.36 (-30.60%)	8,315.04 (67.26%)	10,365.26 (24.66%)	10,453.20 (0.85%)
4. แอฟริกาใต้	5,701.50 (-6.58%)	11,053.24 (93.87%)	14,093.51 (27.51%)	9,614.34 (-31.78%)
5. ฟิลิปปินส์	4,286.20 (-14.19%)	12,280.72 (186.52%)	2,437.06 (-80.16%)	7,989.42 (227.83%)

ตารางที่ 1.4 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2550	2551	2552	2553
6. เบนิน	8,511.00 (66.77%)	13,067.70 (53.54%)	11,467.10 (-12.25%)	7,611.40 (-33.62%)
7. อิรัก	3,627.94 (-65.22%)	8,577.15 (136.42%)	4,209.66 (-50.92%)	7,214.74 (71.39%)
8. จีน	7,419.54 (151.73%)	5,349.93 (-27.89%)	7,117.72 (33.04 %)	6,876.52 (-3.39%)
9. ฮังการี	5,661.30 (78.18 %)	7,272.27 (28.46 %)	7,822.42 (7.57 %)	6,777.05 (-13.36%)
10. ญี่ปุ่น	1,627.40 (19.75 %)	2,933.91 (80.28 %)	4,560.69 (55.45 %)	4,882.75 (7.06 %)
รวม 10 ประเทศ	53,190.01 (5.33 %)	100,354.08 (88.67 %)	94,709.65 (-5.62%)	95,268.12 (0.59 %)
อื่นๆ	66,025.39 (38.47 %)	102,865.02 (55.80 %)	77,498.05 (-24.66 %)	72,924.98 (-5.90 %)
รวมทุกประเทศ	119,215.40 (21.43 %)	203,219.10 (70.46 %)	172,207.70 (-15.26 %)	168,193.10 (-2.33 %)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร (2554)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือ อัตราการเจริญเติบโต

ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง จากตารางที่ 1.5 พบว่ามีอัตราการเพิ่มของมูลค่าการส่งออก ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปประเทศจีนในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 37.09 โดยมีมูลค่าการส่งออก เท่ากับ 36,705.65 ล้านบาท

ตารางที่ 1.5 ตลาดส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไทยรายประเทศ ปี 2550 – 2553

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2550	2551	2552	2553
1. จีน	16,388.99 (-18.68%)	11,177.54 (-31.80%)	26,775.14 (139.54%)	36,705.65 (37.09%)
2. ญี่ปุ่น	5,599.54 (16.57%)	7,651.54 (36.65%)	5,652.63 (-26.12%)	7,216.92 (27.67%)
3. อินโดนีเซีย	3,256.10 (-22.58%)	2,884.88 (-11.40%)	3,514.85 (21.84%)	5,274.65 (50.07%)
4. ไต้หวัน	2,940.82 (5.21%)	3,005.97 (2.22%)	3,263.00 (8.55%)	4,058.50 (24.38%)
5. มาเลเซีย	1,623.77 (38.93 %)	2,094.89 (29.01 %)	2,103.72 (0.42 %)	3,196.91 (51.96 %)
6. เกาหลีใต้	1,934.70 (22.66 %)	4,910.43 (153.81%)	2,143.71 (-56.34%)	1,775.32 (-17.18%)
7. สหรัฐอเมริกา	890.54 (37.56 %)	1,285.45 (44.35 %)	987.84 (-23.15%)	1,744.36 (76.58 %)
8. ฟิลิปปินส์	885.19 (4.99 %)	859.34 (-2.92%)	1,104.87 (28.57 %)	1,372.92 (24.26%)
9. เนเธอร์แลนด์	5,169.20 (462.91%)	3,488.83 (-32.51 %)	584.22 (-83.25%)	823.53 (40.96%)
10. สิงคโปร์	999.72 (9.53 %)	962.49 (-3.72%)	686.13 (-28.71%)	815.56 (18.86 %)
รวม 10 ประเทศ	39,688.57 (4.37 %)	38,321.36 (-3.44%)	46,816.11 (22.17 %)	62,984.32 (34.54 %)
อื่นๆ	8,863.63 (65.03 %)	9,443.54 (6.54 %)	4,786.09 (-49.32%)	5,607.78 (17.17 %)
รวมทุกประเทศ	48,552.20 (11.88 %)	47,764.90 (-1.62%)	51,602.20 (8.03 %)	68,592.10 (32.92 %)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร (2554)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือ อัตราการเจริญเติบโต

แม้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม การผลิตสินค้าเกษตรบางชนิดของประเทศไทยอาจผลิตได้น้อย หรือไม่สามารผลิตได้ จึงไม่เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องนำเข้าสินค้าเกษตรบางชนิดจากต่างประเทศเพื่อตอบสนองความต้องการภายในประเทศได้อย่างสูงสุด จากตารางที่ 1.6 พบว่าในปี 2553 สินค้าเกษตรนำเข้าพืชและผลิตภัณฑ์จากพืช มีอัตราการเพิ่มของมูลค่าการนำเข้าร้อยละ 21.34 ตามมาด้วยปื๊อ โดยมีอัตราการเพิ่มของมูลค่าการนำเข้าร้อยละ 29.81 และสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป โดยมีอัตราการเพิ่มของมูลค่าการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 1.59 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการนำเข้าสินค้าเกษตรเหล่านี้ มีมูลค่าการนำเข้าเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย อย่างไรก็ตามการนำเข้าสินค้าเกษตรสามารถทดแทนสินค้าเกษตรที่ประเทศไทยไม่สามารถผลิตได้ หรือผลิตได้ไม่เพียงพอ เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการภายในประเทศได้อย่างสูงสุดอีกทางหนึ่งด้วย

ตารางที่ 1.6 สินค้าเกษตรนำเข้า 10 อันดับแรกของไทย ปี 2550 – 2553

หน่วย : ล้านบาท

รายการสินค้า	2550	2551	2552	2553
1. พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	99,078.10 (0.99%)	145,417.10 (46.77%)	123,317.60 (-15.20%)	149,632.80 (21.34%)
2. ปื๊อ	60,524.10 (2.18%)	98,504.70 (62.75%)	62,293.30 (-36.76%)	80,860.80 (29.81%)
3. สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป	54,547.90 (21.52%)	73,127.80 (34.06%)	60,973.70 (-16.62%)	61,942.60 (1.59%)
4. กระจาย และผลิตภัณฑ์ กระจาย	34,175.00 (23.57%)	39,152.20 (14.56%)	32,804.80 (-16.21%)	39,575.00 (20.64%)
5. สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	23,106.30 (107.96%)	23,134.80 (0.12%)	17,939.00 (-22.46%)	23,024.10 (28.35%)
6. ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำ จากผัก ผลไม้	16,576.80 (-21.02%)	20,104.70 (21.28%)	22,170.50 (10.28%)	25,232.90 (13.81%)

ตารางที่ 1.6 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

รายการสินค้า	2550	2551	2552	2553
7. ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์	21,198.70 (25.61%)	21,847.10 (3.06%)	16,665.40 (-23.72%)	18,321.60 (9.94%)
8. นมและผลิตภัณฑ์นม	16,194.90 (2.00%)	17,935.40 (10.75%)	9,661.70 (-46.13%)	15,390.30 (59.29%)
9. เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค	5,161.90 (3.49%)	7,909.00 (53.22%)	7,212.10 (-8.81%)	7,391.50 (2.49%)
10. ข้าวและผลิตภัณฑ์จากแป้ง	3,429.90 (-69.47%)	4,834.20 (40.94%)	5,154.80 (6.63%)	5,120.90 (-0.66%)
รวม 10 รายการ	333,993.70 (7.41%)	451,967.10 (35.32%)	358,193.00 (-20.75%)	426,492.50 (19.07%)
อื่นๆ	4,536,192.65 (6.01%)	5,510,515.44 (21.48%)	4,242,354.84 (-23.01%)	5,412,898.01 (27.59%)
รวมทั้งสิ้น	4,870,186.40 (6.11%)	5,962,482.50 (22.43%)	4,600,547.80 (-22.84%)	5,839,390.50 (26.93%)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของ กรมศุลกากร (2554)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือ อัตราการเจริญเติบโต

การนำเข้าสินค้าเกษตรดังกล่าว จากตารางที่ 1.7 พบว่า พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช มีการนำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นอันดับหนึ่งในประเทศมหาอำนาจ โดยมีอัตราการเพิ่มของมูลค่าการนำเข้าตั้งแต่ปี 2550 จนถึงปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 17.88, 12.12, 14.11 และ 4.85 ตามลำดับ โดยคิดเป็นมูลค่าการนำเข้าในปี 2553 เท่ากับ 20,838.32 ล้านบาท

ตารางที่ 1.7 ตลาดนำเข้าพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชของไทยรายประเทศ ปี 2550 – 2553

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2550	2551	2552	2553
1. บราซิล	18,074.04 (-5.00%)	39,119.31 (116.44%)	29,972.87 (-23.38%)	36,414.79 (21.49%)
2. สหรัฐอเมริกา	15,533.69 (17.88%)	17,415.97 (12.12%)	19,873.78 (14.11%)	20,838.32 (4.85%)
3. อาร์เจนตินา	13,530.66 (72.71%)	16,485.15 (21.84%)	11,957.55 (-27.46%)	13,768.82 (15.15%)
4. ญี่ปุ่น	7,024.71 (0.25%)	9,217.20 (31.21%)	7,782.70 (-15.56%)	10,581.13 (35.96%)
5. ออสเตรเลีย	3,362.35 (-37.34%)	7,356.43 (118.79%)	7,009.78 (-4.71%)	6,830.64 (-2.56%)
6. สิงคโปร์	4,504.59 (-3.05%)	5,092.50 (13.05%)	5,368.61 (5.42%)	6,630.40 (23.50%)
7. จีน	4,098.31 (1.45%)	4,636.27 (13.13%)	4,795.19 (3.43%)	6,400.70 (33.48%)
8. อินเดีย	4,825.47 (91.28%)	10,741.60 (122.60%)	6,523.39 (-39.27%)	5,661.49 (-13.21%)
9. มาเลเซีย	3,729.93 (13.44%)	5,039.05 (35.10%)	3,526.99 (-30.01%)	5,606.60 (58.96%)
10. เกาหลีใต้	1,354.58 (-11.70%)	2,514.61 (85.64%)	2,345.87 (-6.71%)	4,598.22 (96.01%)
รวม 10 ประเทศ	76,038.33 (11.10%)	117,618.09 (54.68%)	99,156.73 (-15.70%)	117,331.11 (18.33%)
อื่นๆ	23,039.77 (18.22%)	27,799.01 (20.66%)	24,160.87 (-13.09%)	32,301.69 (33.69%)
รวมทุกประเทศ	99,078.10 (12.68 %)	145,417.10 (46.77 %)	123,317.60 (-15.20%)	149,632.80 (21.34 %)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร (2554)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือ อัตราการเจริญเติบโต

ปุ๋ย จากตารางที่ 1.8 พบว่าอัตราการเพิ่มของมูลค่าการนำเข้าจากประเทศจีน ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 31.98 โดยมีมูลค่าการนำเข้า เท่ากับ 16,585.33 ล้านบาท

ตารางที่ 1.8 ตลาดนำเข้าปุ๋ยของไทยรายประเทศ ปี 2550 – 2553

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2550	2551	2552	2553
1. จีน	14,745.68 (154.73%)	22,776.95 (54.47%)	12,566.53 (-44.83%)	16,585.33 (31.98%)
2. ซาอุดีอาระเบีย	8,360.71 (291.39%)	12,061.71 (44.27%)	10,227.09 (-15.21%)	8,400.73 (-17.86%)
3. รัสเซีย	3,259.80 (-12.76%)	7,353.16 (125.57%)	3,291.66 (-55.23%)	7,397.97 (124.75%)
4. มาเลเซีย	4,420.27 (22.20 %)	5,448.86 (23.27%)	5,109.93 (-6.22%)	5,516.29 (7.95%)
5. กาตาร์	4,673.49 (87.71%)	8,964.82 (91.82%)	4,209.87 (-53.04%)	4,521.27 (7.40%)
6. เกาหลีใต้	3,944.89 (70.85%)	5,042.99 (27.84%)	4,555.94 (-9.66%)	4,513.66 (-0.93%)
7. นอร์เวย์	2,636.33 (-6.55%)	6,583.05 (149.71 %)	2,169.86 (-67.04%)	4,295.76 (97.97 %)
8. แคนาดา	2,101.32 (24.80 %)	4,941.89 (135.18 %)	1,932.14 (-60.90 %)	3,475.21 (79.86 %)
9. อินโดนีเซีย	1,506.88 (-1.79 %)	1,771.37 (17.55 %)	1,843.17 (4.05 %)	3,286.58 (78.31 %)
10. โมร็อกโก	1,395.94 (364.85 %)	1,239.72 (-11.19%)	559.58 (-54.86%)	2,106.08 (276.37 %)

ตารางที่ 1.8 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2550	2551	2552	2553
รวม 10 ประเทศ	47,045.31 (78.09 %)	76,184.52 (61.94%)	46,465.77 (-39.01%)	60,098.88 (29.34%)
อื่นๆ	13,478.79 (50.91%)	22,320.18 (65.59%)	15,827.53 (-29.09%)	20,761.92 (31.18%)
รวมทุกประเทศ	60,524.10 (71.22%)	98,504.70 (62.75%)	62,293.30 (-36.76%)	80,860.80 (29.81%)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร (2554)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือ อัตราการเจริญเติบโต

สัดส่วนนำเข้าแซ่เย็น แซ่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป จากตารางที่ 1.9 พบว่าอัตราการเพิ่มของมูลค่าการนำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 2553 ลดลงเพียงร้อยละ 7.11 ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าเท่ากับ 6,609.98 ล้านบาท

ตารางที่ 1.9 ตลาดนำเข้าสัดส่วนน้ำสด แซ่เย็น แซ่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูปของไทยรายประเทศ ปี 2550 – 2553

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2550	2551	2552	2553
1. ใต้หวัน	7,898.92 (10.65 %)	11,194.98 (41.73%)	7,490.63 (-33.09%)	9,476.27 (26.51%)
2. สหรัฐอเมริกา	2,101.57 (25.27%)	5,822.46 (177.05%)	7,116.04 (22.22%)	6,609.98 (-7.11%)
3. ญี่ปุ่น	4,826.94 (33.92%)	7,212.86 (49.43%)	4,219.09 (-41.51%)	5,037.60 (19.40%)
4. อินโดนีเซีย	7,521.13 (13.21%)	6,714.29 (-10.73%)	4,785.16 (-28.73%)	4,417.33 (-7.69%)

ตารางที่ 1.9 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2550	2551	2552	2553
5. วานูอาตู	5,954.62 (27.42%)	5,699.92 (-4.28%)	3,519.34 (-38.26%)	4,229.29 (20.17%)
6. เกาหลีใต้	4,150.13 (-30.62%)	4,814.15 (16.00%)	4,978.25 (3.41%)	3,892.16 (-21.82%)
7. อินเดีย	962.44 (-50.76%)	1,652.60 (71.71%)	1,958.42 (18.51%)	2,934.80 (49.86%)
8. นอร์เวย์	1,549.95 (122.45%)	2,667.84 (72.12%)	2,069.56 (-22.43%)	2,577.51 (24.54%)
9. ฟิลิปปินส์	1,960.03 (27.03 %)	2,211.85 (12.85 %)	1,704.51 (-22.94%)	1,959.62 (14.97 %)
10. จีน	2,060.77 (97.16 %)	3,631.81 (76.24 %)	2,993.38 (-17.58%)	1,943.34 (-35.08%)
รวม 10 ประเทศ	38,986.50 (11.52 %)	51,622.76 (32.41 %)	40,834.38 (-20.90 %)	43,077.90 (5.49 %)
อื่นๆ	15,561.40 (-17.62%)	21,505.04 (38.19 %)	20,139.32 (-6.35%)	18,864.70 (-6.33%)
รวมทุกประเทศ	54,547.90 (1.30 %)	73,127.80 (34.06 %)	60,973.70 (-16.62%)	61,942.60 (1.59 %)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความ

ร่วมมือจากกรมศุลกากร (2554)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือ อัตราการเจริญเติบโต

จากที่กล่าวมาข้างต้น ควรได้รับการศึกษาวิจัยถึงโครงสร้างทางการค้าของสินค้าเกษตรของประเทศไทย และปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตรว่ามีผลต่อปริมาณการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตรหรือไม่ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อภาคการส่งออกและภาคการนำเข้าสินค้าเกษตรของประเทศไทยได้ต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศของไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. ภาครัฐ และเอกชนสามารถสนับสนุนสินค้าเกษตรส่งออก และนำเข้าได้มากขึ้น
2. สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินค้าเกษตรส่งออก และนำเข้าจากปัจจัยราคาสินค้าเกษตร และรายได้ประชาชาติ
3. ภาครัฐ และเอกชนสามารถส่งเสริมพื้นที่เพาะปลูกสินค้าเกษตรที่มีการส่งออกสูง ให้ได้ผลผลิตที่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ และส่งออกไปต่างประเทศ

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการวิเคราะห์โครงสร้างทางการค้าของสินค้าเกษตรของประเทศไทย มีการศึกษาสินค้าเกษตรส่งออก 3 ชนิด ได้แก่ ยางพารา(HS101090000) ส่งออกไปประเทศจีน ข้าว(HS101010000) ส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา และผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง(HS101040000) ส่งออกไปประเทศจีน และศึกษาสินค้าเกษตรนำเข้า 3 ชนิด ได้แก่ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช(HS302000000) นำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา ปุ๋ย(HS318010000) นำเข้าจากประเทศจีน และสัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็งแปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป(HS301000000) นำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งสามารถแบ่งขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. สินค้าเกษตรส่งออก มีประเด็นการศึกษา คือ
  - 1) พื้นที่เพาะปลูก และผลผลิต
  - 2) ช่วงเวลาที่มีการส่งออก
  - 3) การตลาด
  - 4) ขั้นตอนการส่งออกสินค้าเกษตร
  - 5) สถานการณ์ในปัจจุบัน
  - 6) ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกสินค้าเกษตร โดยใช้แบบจำลองการถดถอยเชิงเส้น ซึ่ง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาส ครอบคลุมตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2545 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2553 จำนวน 36 หน่วย

2. สิ้นค้าเกษตรนำเข้า มีประเด็นการศึกษา คือ

- 1) ผลผลิต
- 2) ช่วงเวลาที่มีการนำเข้า
- 3) ขั้นตอนการนำเข้า
- 4) สถานการณ์ในปัจจุบัน

5) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้า โดยใช้แบบจำลองการถดถอยเชิงเส้น ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาส ครอบคลุมตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2545 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2553 จำนวน 36 หน่วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved